

Od Wyszehradu do Wyszehradu

Wystawa została otwarta w połowie lutego 2016 r., wpisując się w ubiegło-roczne obchody 25. rocznicy zapoczątkowania współpracy państw wyszehradzkich. W związku z przejęciem przez Polskę w lipcu 2016 r. przewodniczenia Grupy Wyszehradzkiej, wystawa stała się zarazem istotnym elementem wzbogacającym program polskiej prezydencji Grupy. Wystawa jest próbą skrótowego zobrazowania rozwoju stosunków politycznych, handlowych i kulturalnych między państwami tworzącymi dzisiejszą Grupę Wyszehradzką, począwszy od średniowiecznych zjazdów władców Polski (Kazimierza Wielkiego), Czech (Jana Luksemburczyka) i Węgier (Karola Andegaweńskiego) w Wyszehradzie w 1335 r. i 1338/1339 r., a skończywszy na współczesnym spotkaniu prezydentów Polski (Lecha Wałęsy) i Czechosłowacji (Václava Havla) oraz premiera Węgier (Józsefa Antalla) w Wyszehradzie w lutym 1991 r., na którym podpisana została Deklaracja o współpracy Rzeczypospolitej Polskiej, Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej i Republiki Węgierskiej w dążeniu do integracji europejskiej. Deklaracja ta zapoczątkowała współpracę Państw Wyszehradzkich.

Wystawa przypomina wydarzenia historyczne i społeczne wspólne dla państw wyszehradzkich, takie jak: wojny z osmańską Turcją, powstania narodowo-wyzwoleńcze, II wojna światowa, opór wobec władzy komunistycznej po 1945 r. czy też przełomowy rok 1989.

Wystawa składa się z 21 plansz i opiera się głównie na archiwaliach zgromadzonych w archiwach czeskich, polskich, węgierskich i słowackich. Wykorzystano również obiekty znajdujące się w muzeach, bibliotekach oraz innych instytucjach kultury i nauki. Pokazuje ona unikatowe, często wcześniej nieznanne archiwalia, insygnia, dokumenty, zabytki kultury materialnej i piśmienniczej, które ujrzały światło dzienne przy okazji kwerendy związanej z przygotowaniem ekspozycji. Prezentacja doprowadzona jest aż do czasu upadku komunizmu.

Materiały do wystawy zostały wybrane przez Towarzystwa Archiwalne z Czech, Polski, Słowacji oraz Węgier. Autorzy i realizatorzy wystawy zdają sobie sprawę z tego, iż prezentowany materiał nie wyczerpuje tego niezwykle szerokiego tematu, mają jednak nadzieję, iż posłuży on jako inspiracja do dalszych badań nad wspólną historią państw Grupy Wyszehradzkiej.

Prezentowane w ramach wystawy teksty zostały przygotowane w pięciu wersjach językowych: angielskiej, czeskiej, polskiej, węgierskiej oraz słowackiej.

Organizatorami wystawy są: Stowarzyszenie Archiwistów Czeskich - Česká archivní společnost (ČAS), Węgierskie Towarzystwo Archiwalne - Magyar Levéltárosok Egyesülete (MLE), Węgierskie Archiwa Państwowe - Magyar Nemzeti Levéltár, Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie, Polskie Towarzystwo Archiwalne (PeTeA) oraz Stowarzyszenie Archiwistów Słowackich - Spoločnosť slovenských archivárov.

Przygotowanie ekspozycji, która ma charakter objazdowy, było współfinansowane ze środków Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego (IVF).

Wystawa zainaugurowana została 18 lutego 2016 r. w Warszawie, w Pałacu Staszica, siedzibie Polskiej Akademii Nauk. Wernisaż połączony był z seminarium (z cyklu Wspólne dziedzictwo - wspólna przyszłość), podczas którego gospodarze oraz zaproszeni goście z Czech, Węgier oraz Słowacji zaprezentowali wystąpienia omawiające źródła do badań nad wspólnymi dziejami regionu.

PROGRAM WYDARZENIA

Godz. 13

Oficjalne powitanie zaproszonych gości przez dr. Dominika Kacpra Płazę – dyrektora Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi

Godz. 13.10

Krótkie wystąpienie zaproszonych gości – m.in. dyrektora Instytutu Słowackiego w Warszawie Adriana Kromki oraz dyrektora Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie Hanny Krajewskiej

Godz. 13.30

Otwarcie wystawy